

TÜRK-İŞ | Haber Bülteni

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Bayındır Sokak No: 10 Kızılay - Ankara | Tel: (0.312) 433 31 25-29 | Faks: (0.312) 433 85 80 - 433 68 09

facebook.com/turkiskonfederasyonu

twitter.com/turkiskonf

www.turkis.org.tr

27 Ekim 2016

EKİM 2016 AÇLIK ve YOKSULLUK SINIRI

- ✓ HAYAT PAHALILIĞI ENDEKSLERDE DEĞİL HAYATIN İÇİNDE...
- ✓ DÖRT KİŞİLİK AİLENİN AÇLIK SINIRI 1.405 TL, YOKSULLUK SINIRI 4.578 TL
- ✓ VERGİ DÜZENLEMESİ YAPILARAK AZALMASI ÖNLENEN NET ASGARİ ÜCRET 1.300 TL
- ✓ BİR KİŞİNİN GEÇİM MALİYETİ 1.738 TL/AY
- ✓ MUTFAK ENFLASYONU AYLIK YÜZDE 1,38 ORANINDA ARTIŞ GÖSTERDİ.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (TÜRK-İŞ) yirmi dokuz yıldan bu yana her ay düzenli olarak yaptığı "açlık ve yoksulluk sınırı" araştırmasıyla çalışanların içinde buldukları geçim şartları ortaya konulmakta ve değişim izlenmeye çalışılmaktadır.

TÜRK-İŞ Araştırmasının Ekim 2016 ayı sonucuna göre;

- Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı (**açlık sınırı**) 1.405,30 TL,
- Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamaların toplam tutarı ise (**yoksulluk sınırı**) 4.577,51 TL olmuştur.
- Bekar **bir çalışanın aylık yaşama maliyeti** ise 1.738,32 TL

olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1: Dört Kişilik Ailenin Açlık ve Yoksulluk Sınırı (TL/Ay)

	Ekim 2015	Aralık 2015	Eylül 2016	Ekim 2016
Yetişkin Erkek Gıda Harcaması	377,69	381,94	388,51	394,60
Yetişkin Kadın Gıda Harcaması	314,70	318,17	317,95	322,67
15-19 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	407,08	412,38	410,70	416,96
4-6 Yaş Grubu Çocuk Gıda Harcaması	273,62	272,77	269,05	271,07
Açlık Sınırı	1.379,09	1.385,26	1.386,22	1.405,30
Yoksulluk Sınırı	4.492,15	4.512,25	4.515,37	4.577,51

* Gıda harcaması tutarı, yuvarlama nedeniyle, toplamda farklı olabilmektedir.

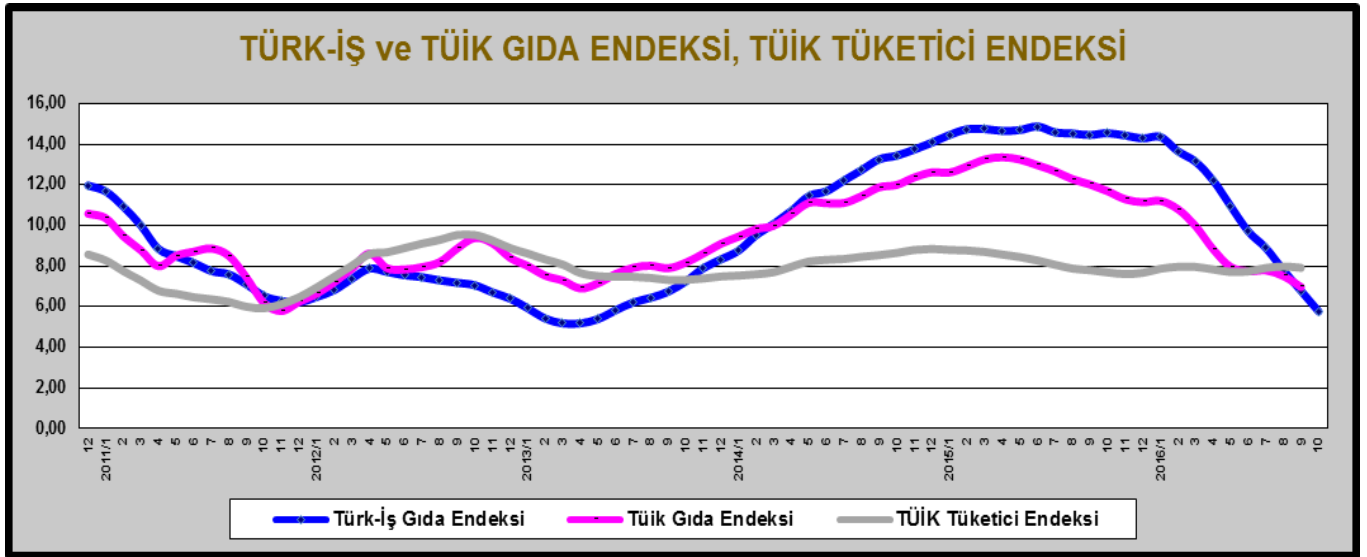
Yapılması gereken aylık gıda harcaması tutarı bir önceki aya göre 19 TL artmıştır. Aylık yaşam maliyetindeki bir aylık artış ise 62 TL olmuştur.

Dört kişilik bir ailenin "insan onuruna yaşayabilir bir yaşam düzeyi" sağlanması için yapılması gereken harcama tutarı kuşkusuz ücret düzeyi değildir. Bu tutar, haneye girmesi gereken toplam gelir miktarıdır. İşgücüne katılma oranının düşük, hanede çalışan ve gelir sağlayan birey sayısının az olduğu ülkemiz koşullarında ele geçen ücret düzeyi çoğu zaman geçim şartlarını karşılamakta yetersiz kalmaktadır.

Ancak, tek bir kişinin geçimi için hesaplanan tutarı -olması gereken- asgari ücret düzeyi olarak nitelendirmek mümkündür. Hatırlanacağı üzere, 2016 yılında geçerli olacak aylık net asgari ücret 1.300 TL olarak belirlenirken, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) bir kişinin geçim maliyetini ayda net 1.600 TL olarak hesaplamıştı. Aynı dönem itibariyle TÜRK-İŞ tarafından hesaplanan tutar ise aylık net 1.683 TL olmuştu. Günümüzde bu tutar 1.738 TL olarak hesaplanmaktadır. Günümüzde geçerli net asgari ücret gelir ile sadece bir kişinin yapması gereken harcama tutarı arasındaki fark ücretli çalışanların geçim koşullarını yansıtan önemli bir gösterge olmaktadır.

Gıda harcamaları, aile bütçesinde özellikle yoksul kesimlerin hanelerinde ağırlıklı yer tutmaktadır. Gündemde tartışmaya açılmak istenen, enflasyon sepetinde gıdanın payının düşürülerek tüketici fiyatları endeksinin geriletilmesi niyeti "enflasyonu sanal geriletme" niyetlerinin yansımasıdır. Günlük hayatta yoksulluk devam etmektedir.

Genel olarak yaş-sebze fiyatlarındaki değişim gıda harcamasını ve gıda harcaması da enflasyonu etkilemektedir. TÜRK-İŞ Gıda Endeksi ile TÜİK Gıda Endeksi ve TÜİK Tüketici Fiyatları Endeksi'ndeki değişimin ortalama yıllık artış olarak izlendiği aşağıdaki grafikte de görüleceği üzere, gıda fiyatları özellikle son üç ayda tüketici fiyatları endeksinin altında bir seyir izlemektedir.

TÜRK-İŞ'in verileri temel alındığında "mutfak enflasyonu"ndaki değişim 2016 Ekim ayı itibariyle şöyle gerçekleşmiştir:

- Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin "gıda için" yapması gereken asgari harcama tutarı **bir önceki aya göre** yüzde 1,38 oranında artış göstermiştir.
- Yılın **ilk on ayı itibariyle fiyatlardaki artış** yüzde 1,45 oranındadır.
- Gıda enflasyonunda **son on iki ay itibariyle artış oranı** yüzde 1,90'dır.
- **Yıllık ortalama artış oranı** ise yüzde 5,71 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 2: Gıda Harcamasındaki Değişim

	Ekim 2013	Ekim 2014	Ekim 2015	Ekim 2016
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	3,12	1,29	1,31	1,38
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	8,05	11,45	11,91	1,45
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	11,09	13,26	14,41	1,90
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)	7,25	13,44	14,55	5,77

Gıda harcaması çalışmasına temel alınan beslenme kalıbında yer alan ürünlerin fiyatları Ekim 2016 itibariyle şu şekilde bir değişim göstermiştir:

- Süt, yoğurt, peynir grubunda; süt fiyatı markalara göre- biraz azalıp artmakla beraber ortalamada aynı kalmış ve fakat peynir ile yoğurt fiyatı biraz artmıştır.
- Et, tavuk, balık, sakatat, bakliyat ürünlerinin bulunduğu grupta; kıyma et ve kuşbaşı fiyatında artış tespit edilmiştir. Aynı şekilde sakatat fiyatı da artmış ve fakat tavuk fiyatı aynı kalmıştır. Balık fiyatı artan çeşitliliğe rağmen ortalamada biraz artmıştır. Hesaplama kültür balıkları dikkate alınmamıştır. Yumurta fiyatı tanede 4 kuruş azalmıştır. Bakliyat ürünleri (kuru fasulye, kırmızı mercimek, barbunya) fiyatı genelde aynı kalmış, sadece kuru fasulye fiyatında ufak miktarda artış görülmüştür.
- Yaş sebze-meyve fiyatlarının değişkenliği ve enflasyona etkisi temel alınarak birtakım düzenlemeler yapılmaya çalışılmaktadır. Gıda harcaması içinde günlük kullanımı yaygın olan sebze-meyve ürünlerindeki fiyat değişikliği hemen dikkati çekmekte ve mutfak harcamasına etkisi fazla olmaktadır. Geçtiğimiz ay 3,60 TL olarak hesaplanan ortalama sebze-meyve fiyatı bu ay 3,63 TL olmuştur. Sebze ortalama kilogram fiyatı 3,63 TL (geçtiğimiz 3,62 TL) olarak hesaplanırken meyve ortalama kilogram fiyatı ise yine 3,63 TL (geçen ay 3,58 TL) olarak tespit edilmiştir. Hesaplama yapılırken -her zaman olduğu gibi- pazardaki mevsim ürünleri esas alındı ve ürünlerin tek tek ağırlığı yerine genel meyve-sebze tüketimi miktarından hareket edildi.
- Ekmek, pirinç, un, makarna, irmik gibi ürünlerin bulunduğu grupta; bu ay önemli bir fiyat değişikliği görülmemiştir.
- Son grup içinde yer alan gıda maddelerinden; tereyağı fiyatı artmış, margarin fiyatı aynı kalmıştır. Aynı şekilde ayçiçeği yağı ve zeytinyağı fiyatı da değişmemiştir. Siyah zeytin fiyatı biraz artmış, yeşil zeytin fiyatı ise biraz azalmış ve bunun sonucu az da olsa ortalama zeytin fiyatında artış görülmüştür. Yağlı tohum (ceviz, fındık, fıstık, ayçekirdeği vb.) ile baharat (kimyon, nane, karabiber, vb.) ürünleri fiyatı bu ay değişmemiştir. Benzeri şekilde şeker ve tuz fiyatı da aynı kalmış, bal, reçel ve pekmez fiyatı ile salça fiyatı değişmemiştir. Çay fiyatı kilogramda 1 TL artmış, ıhlamur fiyatı aynı kalmıştır.

Konfederasyonumuzca hesaplanan tutarlar ücret düzeyi olmayıp haneye girmesi gereken toplam gelir miktarıdır. Ancak hanede çalışan sayısının sınırlı ve fakat ele geçen ücretin yetersiz olduğu durumlarda, elde edilen gelir birden fazla kişinin geçimini karşılayamamakta, kişi başına "insanca geçim için" yapılması gereken harcama tutarı yetersiz kalmaktadır.

TÜRK-İŞ'in bu araştırması alanında ilktir. Daha sonra bu alanda yapılan benzeri çalışmalara da örnek olmuştur/olmaktadır. "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" çalışmasında hesaplamaya temel alınan gıda maddelerinin fiyatları, Konfederasyonumuzca piyasadan, market ve semt pazarları sürekli ve düzenli dolaşılarak **doğrudan** tespit edilmektedir. TÜİK tarafından derlenen fiyat verileri kullanılmamakta ve fakat, gelişmeleri değerlendirmek ve kıyaslama yapmak için sonradan izlenmektedir. **Çalışma bu niteliğiyle bağımsızdır.**

Konfederasyonumuz her ayın son haftasında ve TÜİK açıklamasından yaklaşık bir hafta önce hesaplama sonuçlarını kamuoyuna açıklamaktadır ve bu yönüyle, tüketici fiyatlarındaki artış eğilimini yansıtan "**öncü gösterge**" niteliğini de taşımaktadır.

enisbaqdadioglu@gmail.com

www.turkis.org.tr

